

[Auken.]

til det politiske samarbejde i et udvidet fællesmarked. Det er denne problemstilling, der får mig til at tage ordet; selv om jeg godt ved, at vi i næste uge skal have en egentlig markedsdebat, kan der være noget rigtigt i det, udenrigsministeren gør: at lægge op til, at vi netop i dag diskuterer de udenrigs- og sikkerhedspolitiske aspekter.

I løbet af den lange og intensive fællesmarkedsdebat har det været glædeligt at se, hvordan man også fra tilhængerside i stigende udstrækning er villig til at diskutere de politiske følger af EF-samarbejdet. Selv om den økonomiske side naturligvis ikke må bagatelliseres, er det nok de langfristede politiske perspektiver, der fortjener en belysning og en stillingtagen.

Når man følger debatten i EF-landene og i de andre ansøgerlande, ser man aldrig noget skel mellem det politiske og det økonomiske aspekt. For dem er begge hensyn filtret sammen. Går man lidt tilbage og tænker på de kuldsejlede planer om Europahæren og om det europæiske politiske fællesskab fra begyndelsen af 1950'erne, er det åbenbart, at de politiske interesser i det europæiske samarbejde vejede meget tungt til dengang, som de gør i dag. Blot viste det sig urealistisk at gennemføre den politiske og militære blokdannelse, før grundlaget i form af den økonomiske union var skabt. Jeg kan også henvise til det, som hr. Poul Hartling sagde i morges — helt rigtigt efter min opfattelse — at det økonomiske var midlet i fællesskabssamarbejdet til opnåelse af videre politiske mål. Det blev da fællesmarkedets hovedopgave at skabe dette grundlag, og på trods af et noget langsommere tempo i udbygningen af det økonomiske samarbejde end forudset befinder EF sig dog i dag ved indgangsdøren til en egentlig økonomisk union.

Det udenrigs- og sikkerhedspolitiske samarbejde er ikke blevet udviklet tilsvarende; på trods af flere velmente forsøg er det politiske samarbejde endnu i støbeskeen. Men vigtigt er det at holde fast ved, at forudsætningerne for en udvikling af det politiske samarbejde nu er til stede.

Lad mig nævne 4 punkter, der gør en sådan antagelse berettiget:

1) Det økonomiske samarbejde, ikke mindst på det udenrigsøkonomiske område,

er nu så tæt, at behovet for en politisk overbygning føles større og mere naturlig.

2) Inden for Davignonplanen har det udenrigspolitiske samarbejde i EF fundet nogle foreløbige rammer; det er tanken yderligere at udbygge på topmødet til oktober inden for EF.

3) Det sikkerhedsmæssige samarbejde i NATO er ikke så fasttømret i dag på grund af afspændingen i Europa, på grund af den amerikanske krig i Indokina og navnlig på grund af det i USA udbredte ønske om en tilbagetrækning af de amerikanske tropper fra Europa; ligesom de Canada allerede har degageret sine tropper.

4) Den politiske vilje til en europæisering af udenrigs- og sikkerhedspolitikken er nu til stede. Den engelske premierminister, Heath, har ved flere lejligheder lagt vægt på ikke mindst en udbygning af det forsvarspolitiske samarbejde, og han og præsident Pompidou har begge understreget behovet for en nærmere koordination af de to landes atompolitik, en problemstilling, som også forbundskansler Willy Brandt har berørt i en række udtalelser fremsat i den udenlandske presseforening i Bonn den 8. februar i år.

Willy Brandt anlagde i øvrigt ved denne lejlighed og i et tv-interview 2 dage tidligere en efter mit skøn meget fremsynet og afbalanceret analyse af den fremtidige udvikling af EF-samarbejdets politiske og militære perspektiver. Han sagde den 6. februar:

„Jeg går ud fra, at et Vesteuropa, som finder sammen ikke blot på det økonomiske, men også på det politiske område, må påtage sig et større og endda et afgørende større forsvarspolitisk ansvar.“

Og så føjer han til, at dette ikke betyder en fravigelse fra NATO-samarbejdet. Jeg tror, Willy Brandt vil få ret i begge disse betragtninger, men at de kun kan forstås, hvis man har øje for, at Willy Brandt taler på længere sigt, og at han forudser radikale ændringer af NATO-alliansens udformning. Som han selv den 8. februar siger det:

„I øvrigt tilstræber ingen i dag en organisation uden for NATO, endsiige i modsætning hertil. Snarere tænker man, nogen mere end andre, på, at der kommer årtier efter dette, og at strukturerne heller ikke i Vesten alle sammen forbliver så uforandrede, som de er det i dag.“